

LA VEU DE CATALUNYA

DIARI NO POLÍTICH, PERO CLÀ Y CATALÀ

NÚM. 13.

BARCELONA.—DIMECRES 11 D' AGOST DE 1880.

PAG. 89.

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ.—Llibreria de Teixidó y Parera, carrer del Pi, 6.

SANTS DEL DIA.—Santa Filomena.—QUARANTA HORAS.—Iglesia de Sant Raimundo de Peñafor.

Espectacles.

TEATRO DE NOVELTATS.—Companyia italiana.—Avuy, penúltima funció, 4.ª d' abono.—**DESPEDIDA.**—La mujer y la yegua.—Pamela.—Entrada 4 rals.—A dos quarts de nou.

TEATRO ESPANYOL.—(Passeig de Gracia).—Companyia Arderius.—Avuy á dos quarts de nou.—Societat Cervantes.—A benefici del públich ab gran rebaixa de preus.—A 2 rals, Los sobrinos del Capitan Grant.

TEATRO TIVOLI.—Avuy á dos quarts de nou Dia de Moda, á cárrech de la Societat Julian Romea, la preciosa sarsuela en 3 actes, Campanone, en la que tant se distingeix la senyora Alba. Amenisará los intermedis la brillant Banda de Artillería.—Entrada 2 rals.

Demá la sarsuela, Jugar con fuego en la que hi pendrá part la senyora Alba.—Se despatxa en contaduría.

BON RETIRO.—Avuy á dos quarts de nou.—Benefici del senyor Moragas.—Una noya com un sol.—Estreno de Un matrimonio político.—Estreno del ball, Apolo y Trepsicore.—Vots son triunfos.—Entrada un ral y mitx.—No 's donan salidas.

PRAT CATALÀ.—Avuy, á dos quarts de nou.—Concert per la xaranga del Batalló cassadors de Figueras.—Entrada 4 quarts.

CIRCO EQUESTRE BARCELONÉS DE ALEGRIA Y CHIESI.—Plassa de Catalunya.—Avuy á tres quarts de nou de la nit, funció composta dels mes escullits exercicis, prenenhi part los aplaudits artistas equestres Mr. y Madame Bradbury y 'ls simpátichs velocipedistas noys Elliott.—Entrada 3 rals.

CONCERTS D' EUTERPE EN LO BONRETIRO.—Lo diumenje 15, festivitad de la Verge, tindrà lloch lo nové concert matutinal per lo coro y la orquesta d' Euterpe que dirigeixen los senyors Rodoreda y Ribera (J) executantse varias de las millors pessas de son repertori.

Reclams

Joaquim Ortiz

L' únich mestre que ab 8 lliçons ensenya de ballar pera sortir d' un compromís y ab altres tantas la perfecció de ballar en un saló. No hi han classes generals.—Hospital, 96, pis primer.

GRANATE

fi, montat en or. Gran baratura en arreadas, medallons, y anellas última novetat. Basar Parisien, Rambla del Centro, 35, al costat del Passatge de Bacardí.

RELOTJES

Nou y variat assortit en remontoirs desde 2 duros un. En níkel máquinas garantidas per 5 anys, desde 4 duros. En plata desde 5 y en or de lley desde 18 duros. Basar Parisien, Rambla del Centre, 35, al costat del Passatge de Bacardí.

METALL

BLANCH GARANTIT.—Rich y abundant assortit ent tota classe d' objectes pera us domésthich. fondas y cafés.—Especialitat en cuberts desde 2 rals parell. Basar Parisien, 35, Rambla del Centro al costat del Passatge de Bacardí.

HERPES,

sarna, escrófulas y demás humors, aixis interns com externs. No descuidar que 'l Rob antiherpétich de Dulcamara compost del Dr. Casasa, es l' únich que 'ls cura radicalment, sens que may donguin senyal d' haber existit.—Veijis lo prospecte.—Unich deposit.—Gran Farmacia del doctor Casasa, plassa de la Constitució, cantonada al carrer de Jaume I.

VENEREO.

Sa curació es prompta, radical y segura, sense mercuri, copaiva ni altres preparacions perjudicials, per medi del AIXEROP ANTI-VENEREO DEL Dr. CASASA.—Purgacions, llagas, buhons, dolors, estrenyiments; 'l venéreo, en tí, en todas las sevas formas, per crónich que siga, se cura prompte y bé ab aqueix inimitable Aixerop, exclusivament vegetal.—Vegis lo prospecte.—Dirigirse al Dr. CASASA en sa GRAN FARMACIA, plassa de la Constitució, cantonada al carrer de Jaume I.

ANTIGA TINTORERÍA

DEL CENTRO.

CARRER DE LA LLIBRETERIA, 13.

En aquesta acreditada casa 's renta la roba de caballer sens descosirla, deixantla com nova. Especialitat en tenyir vestits de seda y mocadors de crespó.

No equivocarse. Llibreteria, 13.

Colocació Hi ha un jove llicenciat que desitja adquirir una colocació; sap llegir y escriure y te personas quel' abonan. Rahó, carrer de Gobernador, 1, porteria.

FABRICA

LA EMPERATRIZ

3 ESCUDILLERS BLANCHS 3.

Economía doméstica.

PREUS corrents á la menuda dels articles de consum domésthich, en los mercats de Barcelona en lo dia d'ahir.

Carns y despullas sense variació. (Publiquem los preus en los números dels dijous y diumenjes)

Peras camosinas	á 5 y 6	quartos	la lliura.
Pebrots á 1	quarto	un.	
Patatas.	á 2	id.	id.
Sigróns	á 4, 6 y 8	id.	id.
Peras piconas, las bonas	á 2	id.	id.
Id. Mascarolas	á 3 y 4	id.	id.
Tomatechs de Mataró.			
De pera á 4 y 5	pessetas	quintá.	
Ensiam, 1	un	quarto.	
Ous del país á 5	rales	la dotzena.	
Id. estrangers á 4	rales	y mitx	id.
Raím msscatell á 5	quartos	lliura.	
Préssechs los millors á 2 y 3	quartos	un.	
Taronjas á 12 y 14	quartos	dotzena.	
Monjetas tendras Tarragoninas			
son las millors; petitas á 4	quartos	lliura.	
Id. id. de las grossas á 2 y 3	id.	id.	
Id. id. rénegas á 2 y 3	id.	id.	
Alberginias á 2	1 y 2	quartos	una,
Figs flors á 6	quartos	dotzena.	
Cols á 1, 2 y 3	quartos	una.	

Pescaterías.—*Mercat del demati.*—Lo llus 's venia á 5 rals, molls y congria á 6, móllaras á peseta, castanyola y llagosta á 20 quartos llisara y rexada á 18, com també 'l surell, boga y saító á 16 sardineta á 12.

Mercat de la tarde.—Las mateixas clases y preus que 'l demati.

Barcelona

SESSIO DE L' AJUNTAMENT.

A tres de quatre s' obrí la sessió que ahir celebrá l' Ajuntament. Llegida y aprovada l' acta de la anterior sessió, se doná compte d' una moció presentada per lo senyor Cabot demanant que 's posés remey á cert abús que passaba en l' Escorxador, y d' altra del senyor Denis preguntant si l' empresari de la plassa de Toros havia fet efectiva la multa de 250 pessetas que se li imposá en la última corrida presidida per ell. Lo senyor Durán contestá als dos, y francament no entenguerem res, tals foren los rodeigs y

paraulas que pronunciá, en veu, també, un tant baixa.

Lo demés de la sessió, que acabá á las sis per falta de regidors, se passá discutint dos dictámens que havian quedat sobre la taula en l' anterior sessió, y que no foren aprovats.

En la discussió d' un d' ells hi terciaren los senyors Cabot, Fontrodona, Pujol y Fernandez, Madorell y Durán.

Aquest dictámen se referia al nomenclament de 50 escriptors supernumeraris que mes endavant han de constituir la plantilla dels empleats de l' Ajuntament. Los 50 escriptors están triats de 182 individus que 's presentaren á fer oposicions.

Lo senyor Cabot demaná que 'l dictámen se retirés, puig podria donar lloch á suposicions que «no crech hagin volgut fer los ponents de la comissió del personal» sobre de si se habia obrat ab complerta justicia, puig que ells havian inspeccionat los treballs fets per los opositors y havian trovat que molts dels individus que ocupavan los primers llocs ho havian fet tant malament que, per exemple, lo que té 'l número 13 havia escrit *recidente*, *fabor*, *ipotecaria*, *allandose* y altres faltas d' ortografia per l' estil; lo número 21 havia escrit *Enxanxe*, y 'l 23 *deve* y *dever*, mentres que n' havia deu que no figuraban entre los 50 escullits, que no sols ho havian fet tot sense cap falta, sino que havian redactat cosas que si ell fos arcalde de Barcelona no desdenyaria en firmar.

Contestá lo senyor Fontrodona qui en resúm, digué que ell, que havia presidit lo concurs en companyia del senyor Pelfort dictaminá ab conciencia, puig s' hi passaren vuit dias.

Rectificá lo senyor Cabot, suplicant á la Comissió que retirés lo dictámen, puig no volia que en cas de venir la votació hi hagués vencedors y vensuts. Digué que fins un dels elegits havia escrit *cesion* per *session*. Lo senyor Madorell abundá en las mateixas ideas del senyor Cabot, qui fou rectificat á sa vegada per lo citat senyor Fontrodona.

Parlá també lo senyor Pujol y Fernandez en sentit de que 'l dictámen s' havia de retirar, mes atacant al senyor Cabot, per algunas de sas frases.

Lo senyor Durán deixá la presidencia y assentantse en los sillons dels regidors demaná la paraula. Repetí lo dit per lo senyor Pujol y Fernandez afegint: «no basta que aquí 's pronuncihin frases pomposas, jo per temperament y per educació may deixaré en descubert á mos companys de consistori. Jo comprench que 'l senyor Cabot podia donar lo crit de *centinella alerta*, mes no cebarse com ha fet en tota la Comissió del personal. Pot ser quan lo senyor Cabot pronunciava son discurs, la Comissió del personal pensava en trovar una fórmula pera que tothom quedés bé, etc.»

Altres vegades rectificá lo senyor Cabot y per fi se suspengué la sessió per cinch minuts á fi de veurer si la Comissió retirava lo dictámen, com aixis ho vá fer, transcorregut dit temps.

Lo segon dictámen se referia á fixar en 5,000 pessetas lo sou anyal que deu disfrutar don Eduard Bosch y Lareda, agent de negocis del Ajuntament en Madrid.

Usaren de la paraula los senyors Escu-

der, Pujol y Fernandez, Fontrodona, Madorell y Cabot. Al anarse á procedir á la votació nominal, fou quan se tingué d' aixecar la sessió.

Gran Tiberi. — No fa galres dias va ocorre en Barcelona una escena que va deixar plenament satisfets als que en ella hi prengueren part activa; tant satisfets y contents, que segons noticias degueren repetirla avans d' ahir y 's proposan tornarhi algun altre dilluns.

Se tracta d' un sopá-orgia en lo Restaurant d' un dels Establiments de banys de la Barceloneta, portat á cap ab totas las reglas del art y ab tots los accessoris que caracterisan 'ls Tiberis, com son: *champagne*, canturias, crits, broma, patacadas, empentas, *alegrías* y faldillas.

Pero, — dirán vostés: — ¿Que té la cosa de particular? — Res y molt, — respondrem nosaltres. — Res, si 's tracta de jovers calaveras; molt, si 'ls actors son pares graves ab pretensions de personatjes.

¡Diu que daba gust de véurels y de sentirlos! Un dels actors, pare de familia per mes senyas, estava tant alegre, que al pegarse cops á la gran panxa de que disfruta, los pantalons li pujaban á mitxa cama. Los altres, ab sos cabells blanchs y tot alguns li feyan coro, guardantli en mitx del soroll certas consideracions de que sols gosan los superiors ó *leaders*.

La cosa va ser llarga, prova de que va anar be. A la matinada y no avans van tornar los *tiberistas* á Barcelona.

Pero ¡allí fou Troya! Los pares de familia anaban á peu, seguint al cotxe de las damas, á las que animavan en sas canturias y cridoria.

—«Animo, ánimo, que aixó va be—deyan, — quan en la plassa de Sant Miquel de la Barceloneta, va ressonar una veu fosca que deya «¡alto!»

Eran los agents de la autoritat encarrigats de vetllar per la tranquilidat dels vehins.

No sabem si en lo cotxe va haberhi desmay, puig que no hi eram dintre, pero sí sabem que mes d' una veu va dir.

—¡Salveunos! ¡vosaltres que podeu ferrho, ¡salveunos!

Y sabem també que va bastar que s' adelantés algun dels d' á peu y fos reconegut, pera que 'l cotxe pogués seguir son camí, que va ser allavoras triunfal, puig que va avansar entremitx de barretadas y de gent *cuadrada*, escoltat com sempre per los que havian volgut, com diuhen los castellans, tirar una cana al aire.

Tal vegada los nostres lectors trobaran que 'l final es pobre, pero no podem ferhi res. Després de tot alló, ¿que havian de fer los del *Tiberi* mes que anarse'n á retiro, jurant repetir la broma?

Una advertencia final. No enterin pas á ningú de res de lo que habém explicat, porque, com pot suposarse, es cosa molt reservada, que 'ls dihem á l' orella y ab totas las precaucions necessarias.

Lo rector de Santa Madrona. — Se 'ns dona noticia d' un fet que mereix severa censura y demostra que alguns rectors no están á la altura de la seva missió.

Una infelís, seduhida ab paraula de casament, que segons nos afirman será cumplerta, va tenir una noya, que va enviar á batejar com á filla seva y demanant que se li dés lo seu nom, á pesar

de lo qual lo dit rector va inscriurela com filla de pares incógnits.

La pobre mare al saberho va tenir un gran disgust, y sortint de casa lo diumenje passat, va presentarse en la rectoria acompañada d' una senyora, á fi de reclamar contra lo que s' habia fet. ¿Cóm dirian vostés que va esmenarho allavoras lo rector? Rebent á crits á la infelissa, y dihentli que si hagués apreciat una mica 'l seu honor, hauria enviat á sa filla al ton per no dar un escándol.

No 's concebeix tal desconeixement dels sentiments humans. ¿No sab lo rector en qüestió que res hi ha mes sagrat que l' amor de mare? ¿No sab que l' abandono d' un fill, per mes que en certs casos no 'l castiguin las lleys, es lo mes gran atentat contra la naturalesa? ¿No sab que la mare que lluny d' exposar un fill lo reconeix, es digne de respecte y de grans elogis?

Recomaném 'l fet al senyor bisbe, y n' enterém al públich pera que sápigá á quina altura moral están alguns que ocupan llocs tan delicats com una rectoria de Barcelona.

Incendi sofocat. — Dilluns al matí en una de las quadras de la fábrica del carrer d' Amalia coneguda per ca'n Saldas, comensava á calarsehi foch. Gracias al prompte auxili que 's rebé, concorrenthi algunas bombas particulars, la cosa no prengué increment.

Sobre la veda. — Nos escriuhen de Cardona donantnos algunas noticias sobre lo incumpliment de la ley de cassa, per certs subjectes que probablement contan ab la major impunitat, escudantse ab lo caciquisme que impera en nostras poblacions subalternas.

Trasladém la queixa á la «Asociació da la cassa y pesca.»

E. P. D. — En la matinada d' ahir morí víctima d' una aplopegia fulminant, lo reputat pintor y catedrático de la Escola de Bellas Arts de nostra capital, don Frederich Trias, que tantas simpatias havia sabut captarse aixi en sos deixebles, com entre 'l crescut número dels que alimentan nostre moviment intelectual.

Son carácter sumament apropiat á la ensenyansa, tant com sos coneixements artísticos, eran lo motiu perque sas classes fossen sempre concorregudas. Deixebles d' ell son alguns dels joves que ab tant profit cultivan la pintura, entre 'ls quals mereix especial menció lo distingit paysatjista Morera.

Las obras del senyor Trias figuraren dignament en quantas exposicions havia concorregut, sobresurtint en los retratos dels quals ne deixa de notables.

Rebi la seva familia nostre sentit pésam.

Important als Barcelonins. — Segons avís publicat per l' Arcaldia, demá dijous, á dos quarts de quatre de la tarde, ha de reunirse la Junta municipal. En la reunió será subjectat á sa aprobació lo projecte de pressupost ordinari per l' any económic de 1880 á 1881, discutit ja per l' Ajuntament.

En dit projecte hi han los impostos sobre portas sortidas, aparadors, rétols, y altres de tant gravosos pel comer y la industria com los dits. Es, donchs, de importancia extraordinaria que 'ls associats no deixin d' assistir á la sessió.

No cal pas dir que Barcelona en pes reixassa tals impostos, contra 'ls que tenen recurs d' alsada interposat y pendent, lo sindicat gremial de Barcelona, y las Juntas de propietaris del interior, del *Ensanxe* y de la Barceloneta. No es, ab tot, inútil recordar que los tals impostos van ser reprobats pel Consell d' Estat, ab arreglo á qual dictámen va dictarse la Real órdre de 18 de Juny de 1879.

Assisteixin á la sessió tots los senyors associats, y votin sens cap mirament en contra de tals impostos. Fentho aixis mereixerán un aplauso atronador de tot Barcelona.

Si l' Ajuntament los diu que sense 'ls tals impostos no podria viure, no 'n fassin cap cas. Si sens ell no pot viure, que se 'n vaji, fent lloch á uns altres que 'n sápigán mes que ells y que tinguin mes simpatías. De segur que ningú ho sentiria, y fins la majoria dels barcelonins farien lluminarias lo dia que deixés lo lloch que ocupa.

Crema adulterada. — Ahir va passar un cas en aquesta capital que desgraciadament no es lo primer de aquesta naturalesa que han publicat los periódichs. Una familia molt coneguda, va anar á comprar uns bollos en una pastisseria de prop del Pí y no se sab quin ingredient hi hauria en la crema, puig lo fet es que tots quants varen participar de aquella substancia varen tenir forts dolors de ventre, y no 's van trobar gens millorats, fins que van haber tingut vómits.

La senyora Civilí. — Aquesta reputada primera actriu, comensará sas funcions en lo Bon Retiro, lo divendres de aquesta setmana. La empresa ha disposat una funció escullida, qual programa será format per la pessa catalana *Lo Testament del oncle*; la obra dramática del senyor Echegaray *El Gladiador de Rivena* prenenthi part, á mes de la senyora Civilí, lo nou primer actor senyor Palau; seguirá un dels balls que ab tan aplauso executa la senyoreta Canetta y per últim la pessa *La Casa de campo*, quals principals papers estarán á cárrech de la senyora Civilí y del senyor Palau. Las produccions que representi la senyora Civilí, no podrán repetir-se per ser moltes las obras novas que porta y curt relativament lo número de funcions perque vé escripturada.

Casas de Socorro. — Ahir foren auxiliats en la casa de Socorro del districte segon, una dona que habent caigut s' havia produhit varias contusions y rossadures en lo front y en las camas, ab diastasis de la articulació tibio-tarsiana esquerra un y jove que trevallant en una máquina de vapor, s' havia fet una ferida per puntura y aplastament en 'l índice de la má dreta.

En la del districte quart, un home que atropellat per un carro, presentaba fortas contusions en la espatlla y cara; un jove de 18 anys ab una luxació carpo-metacarpiana; un altre jove de la mateixa edat, que ab barallas l' hi habian inferit una ferida incisa en la cara, un altre d' uns 6 centímetros en la regió posterior del bras esquerre, y un altra petita en lo dit índice dret; un home ab varias esgarapadas transversals en lo vacio esquer, també per barallas; un noy de 9 anys ab una mossegada de gos en la pantorrilla

esquerra; y un altre de 14 que havent caigut d' un pis s' havia produhit una forta contusió en lo ventre y desviació de l' espinada.

Sobre consums. — S' ha acostat á nostra Redacció un propietari de Viladecans queixantse de la demora que sofreix un recurs de alsada contra lo reparto de consums, presentat per ell ja fa dos mesos en la Administració Económica, á pesar de estar previngut per la ley que dehuen esser resoltos tals cassos dins lo terme de quinze dias.

Lo mellor de tot es que la mateixa Administració Económica ha aprovat ja lo reparto de consums contra 'ls quals s' havia presentat lo recurs d' alsada no resolt encara.

Reforma en lo cos de telégrafos. — Copiém de nostre colega *La Crónica de Catalunya*.

«Lo Director general de Correus y Telégrafos se proposa introduhir una important reforma en la organizació del ram de telégrafos per la qual las mullers, fillas y germanas dels telegrafistas que demostressin en un exámen condicions de competencia suficientes, podrian entrar á servir las plassas que en las estaciones limitadas desempenyan avuy los aspirants.

«Aquesta reforma produhiria ademés una important economia per l' amortisació de las plassas d' aspirants que servirian aquellas.

«Lo pensament sembla que ja ha sigut aprovat per lo ministre de la Governació, y se creu que 's posará en práctica avans de primers del próxim any.»

Escándol en la Barceloneta. — En la matinada d' ahir uns forasters promogueren un gran escándol en lo carrer de Santa Bárbara de la Barceloneta, insultant als agents de l' autoritat, quins los agafaren portantlos á la Casa de la Ciutat á disposició del Tribunal.

Atropell. — Ahir un carro va atropellar á un home que passava per lo carrer del Hospital devant del de Jerusalem. Fou auxiliat en la casa de Socorros del districte de l' Universitat.

Barallas entre un vell y un jove. — En un paratje situat entre 'l moll de Sant Bertran y 'l del Est, dos subjectes, l' un jove y l' altre vell se barallaren ahir, resultantne al fi tots dos ferits; lo vell rebé una ferida leve en lo ventre y 'l jove una grave ferida en la cara, habent hagut de ser conduhit al Hospital per disposició del jutje.

CIENCIAS, ARTS, BIBLIOGRAFIA, etc., etc.

Vetllada literaria en Reus. — Lo próxim dissapte tindrà lloch en lo Centro de Lectura de Reus una vetllada literaria á la memoria d' en Bartrina, llegintse un gran número de composicions poéticas y altres treballs que formarán part del número extraordinari que pera honrar la memoria del malaguanyat escriptor reusense publicarà la setmana entrant l' *Eco del Centro de Lectura*.

Excursió. — Aqueix vespre á las nou se reuniran en lo Foment de la Producció Espanyola alguns individuos de la Associació d' Excursions Catalana, pera tractar de la expedició á Luz y Gavarnic que s' efectuará á mitjans d' aquest mes.

Poden concorre á la citada reunió quants socis vulgan enterarse de las condicions del viatge.

«Naturaleza de la fiebre láctea». — Habém rebut en un elegant tomet lo discurs de recepció llegit en la Academia médico-farmacéutica de Barcelona, en la sessió del 27 d'

Abril del any corrent, sobre 'l tema *Naturaleza de la fiebre láctea*, per lo llicenciat en medicina y cirugía D. Frederich Viñas y Cusi.

LA MISTURA PERA TERCIANAS DE JAYNE pera curar las calenturas, las febres intermitents y remitents, etc. Aqueixas enfermetats penosas están molt generalment desarreladas per aquest remey quant se 'l pren seguint á la lletra las instruccions.

TRACTEU PROMPTEMENT, LOS FLATOS, DIARREA, disenteria, cólera-morbo y las debilitats de istiu, ó tota enfermetat intestinal, ab lo Bálsam Carminatiu del doctor Jayne de Filadelfia, y obtindréu alivio rápit y segur.

PERA ALIVIAR PROMTE L' AUFECH PROBEU l' Expectorant del Dr. Jayne de Filadelfia, que obra promptement, vencent la contractió convulsiva dels conductes respiratoris y causant la evacuació de las mucositats que 'ls embrassan. Pera la tos ferina y ronquera, aquest medicament es igualment beneficiós, mentres que pera totas las enfermetats pulmonars y bronquials, es tant un paliatiu com un curatiu y un segur y prompte remey pera tota tos y costipat obstinat.

Varietats.

Lo «canard» del doctor Tanner. — A proporció que s' atansa 'l final del dejuni, va presentant lo Doctor un aspecte mes llastimós; se sembla actualment á un esqueleto, ha disminuít molt fins en estatura; ab gran dificultat está dret, sofreix aguts dolors de ventre y no pot digerir l' aigua que beu.

Son numerosas las visitas que se li fan; las donas que van á véurel sembla que 's complahuen en observar totas las sensacions dolorosas que experimenta. S' está esperant lo moment en que haurá acabat lo termini dels 40 dias. En una taula d' una habitació próxima á la del Doctor hi ha disposats alguns estimulants, per lo cas en que sufris algun desmay.

Fondo.

SOCORROS EN CAS D' INCENDI.

Vam parlar ahir de la péssima organizació que tenen tots los serveys que 's relacionan ab l' extinció d' incendis, y deixérem per un nou article lo parlar de las reformas que en ells deurian introduhir-se.

Comensem pel cos de bombers.

Lo primer que salta á la vista es que dit cos, en cas de incendi, ha d' assumir-se tots los poders, totas las atribucions. Sos jefes, donchs, deurian ser los únichs que manessin desde 'l mateix moment de entrar en funcions. Devant d' ells haurian de desapareixe totas las demés autoritats, qual missió deuria quedar reduhida á prestarlos los auxilis que 'ls demanessin.

Adverteixis que aixó es lo que suceheix en las ciutats dels Estats-Units d' América, que com es ben sapigut son las que tenen lo ram mes ben montat. Allí, desde 'l moment que entran en joch los bombers totas las demés autoritats desapareixen. Lo mateix President de la República se guardaria com de escaldarse de dar l' órdre mes insignificant, puig que si ell ó qualsevol altra autoritat s' atrevis á ferho, se veuria amonestat pel

jefe de los bombers, lo qui li recordaria sos debers en aquells moments.

No cal esforsarse en demostrar la necessitat de lo que proposem. Sempre que 's necessita una acció enérgica, (y pocas vegadas se necessita tan com en cas d' incendi), no 's consegueix sino per medi de la *direcció única*. Max ha dat cap batalla un exércit manat per mes de un general en jefe.

Y aixó es casualment tot lo contrari de lo que passa en Barcelona. Aquí vol manar tothom; no sols las autoritats de debó, sino fins los regidors y empleats, que no tenen cap jurisdicció, y cada qual tira per son cap. Si 'l jefe de bombers necessita alguna cosa de soldats ó municipals, ni uns ni altres l' obeheixen, perque no depenen d' ell. D' aixó en resulta, com deyam ahir, un mercat de Calaf, en que es impossible que ningú s' entengui.

Fins que 's donguin als jefes dels bombers las atribucions que demaném, no será pas possible introduhir organisació en lo cos. Si tals atribucions se 'ls déssin, lo primer en que deurien emplearlas fora en fer apartar del lloch del incendi als que fan nosa, comensant pe'ls regidors, que no hi van per res mes que per ferse veure.

Convindria també posar en relació directa los punts ó quartelillos de bombers, y aixó fora avuy facilíssim per medi del teléfono. Posats en relació, la acció podria ser única y enérgica desde 'l primer moment, y al sortir los auxilis de cada quartelillo sabrian ja ahont van y perque hi van; lo qual vol dir que surtirian ja preparats per lo que pogués ocorre.

Després de lo dit, inútil es afegir que las jefaturas de bombers deurien ser ocupadas per personas idóneas, ab coneixements teórics y pràctichs en lo ram d' incendis y que haguessin demostrat pràcticament dots de mando. A majors atribucions, es necessaria major suficiencia.

Los bombers individuos deurien estar dividits en seccions, ab encàrchs especials cada una d' ellas. L' una secció deuria manejar las bombas; l' altra cuidar de salvar las personas que poguessin estar en perill; l' altra de establir y conservar l' ordre en lo carrer, etc., etc. Sols ab aquesta divisió ben combinada es possible una acció efíca y enérgica; sols aixís se conseguiria la serenitat, sens la que tot lo demás es impossible.

Organisada en aquesta forma la companyia de bombers, quan succhiria un cas d' incendi se 'l atacaria ab eficacia, y desapareixeria aqueixa estúpida precipitació que avuy ho esterilisa tot. Al arribar los primers bombers, si 'l foch fos imponent, no 's dedicarian á un treball inútil ab las *xeringas*, sino que prepararian lo terrenó pera que poguessen funcionar las grans bombas, tant bon punt com arribessin. Desembrassarian lo carrer, salvarian las personas, cas de trobarse alguna en perill, se farien càrrech de la topografia del punt del incendi, prepararian l' aigua y demás indispensable per lo funcionament de las bombas de vapor, y, en una paraula, establirian en tot l' ordre. Al arribar las grans bombas, ho trobarian tot disposat, y trevallarian desseguida. Son treball fora fructífero perque seria ben preparat, y 's faria ab ordre.

Aquestas son las principals reglas per organisar los serveys que 's relacionan ab

la extinció d' incendis. Si 'l personal dels bombers es escás, deuria aumentársel; si son material es inútil, deuria reformársel. L' Ajuntament, además, deuria procurarlos un bon servey d' aigües, planos ben fets, etc., etc.

Sols després de tot aixó y molt mes podriam gloriarnos de tenir lo servey montat á la altura de la importancia de Barcelona.

¿Se farà res de tot aixó?

Ho dubtém, perque fora anar contra la rutina, y la rutina es la gran forsa en la nostra terra. Aquí los nostres regidors se crehuen haber cumplert en cas d' incendi, acudint al lloch á fer nosa, y tenint la infantil satisfacció de veure l' endemá sos noms en lletres de motllo, en los periódichs.

A. G. R.

LOS ACTORS ITALIANOS Y 'LS

ACTORS CASTELLANS

S' ha fet corre per Barcelona una fulla fetxada al dia 7 del corrent y firmada per los senyors Obregon, (don Lluís) y Camino, (don Enrich), en la que no sabem á punt fixo lo que 's proposan, per mes que sembla que vulguin sostenir que 'ls seus companys, los actors castellans, están per sobre dels italians, y que 'ls conjunts de las companyias que en castella representan son també superiors als de las italianas.

Per sostenir tals afirmacions invocan al patriotisme mes *acerbo*, (ab lo qual, en vritat no sabem pas que volen dir) y..... no 's fundan en altrás rahons que en las del *perque si*, tal vegada á falta d' altrás mes sólidas.

La fulla no 'ns cita á nosaltres, pot ser perque 'ls que la han escrita no entenen lo catalá, pero aixó no ha de ser motiu pera que no sostinguem la nostra opinió. No volem que s' exiravihi la opinió del nostre públich, que está encertadíssim omplint lo teatro, quan funcionan bonas companyias italianas, y que 's retrau de anarhi quan representan las *notabilitats*, tant ponderadas per los firmants de la fulla, deixantlos sols ab quatre amichs y l' empresari.

No volem que acabin de malejar lo nostre gust. ¡Prou malejat está després de tants bufos tontos y sarsuelas insípidas, com han vingut de Madrid ab la pretensió de fer las nostras delicias!

¿D' ahont han tret los firmants de la fulla, que la escola italiana sigui impura, exagerada y afeminada per naturalesa, y la castellana, plena de varonil energia, proverbial (?)... saturada de vritat absoluta (?), etc., etc...? ¿Qué vol dir tot aquest joch de paraulas que nosaltres no entenem, ni 'ls que l' han escrit tampoch? ¿No saben que casualment es tot al revés de lo que diuen, puig es regonegut que en Espanya habem tingut alguns actors, pero no escola espanyola en los temps moderns, mentres que la contemporánea italiana es de las mes brillants y sólidas d' Europa?

De que no existeix escola castellana n' es bona prova 'l fet de que may s' han representat seguidament los dramas del que 'n diuen lo nostre teatro clássich. Sempre que s' ha posat en escena alguna producció de Calderon, Lope ó Tirso, ha

sigut per excepció. Los triunfos dels actors castellans d' aquest sigle, van obtenirlos tots en traduccions de pessas extrangeras contemporáneas. Lo teatro de Shakespeare, de Schiller, d' Alfieri, de Goldoni, etc., etc.; los grans personatjes del teatro grech may nos han fet coneixe los actors espanyols. Si no hagués vingut una Ristori, un Rossi, un Salvini y altres y altres, res de tot aixó coneixeria encare lo nostre públich. ¿Ahont es, donchs la escola castellana?

¿Se reduheix tal vegada á la interpretació de las traduccions y arreglos infelissos dels Blascos y demás autors de moda en los teatros madrilenys? Si tal es la escola castellana, poden ben quedársela los senyors Obregon y Camino.

Però ells, inspirats en l' *acerbo* patriotisme, nos parlan dels Maizez, Latorres, Romeas, Lunas, Ossorios, Arjonas y altres que fa ja anys que colgan terra, y fan una confusió que ni ells mateixos se entenen. ¿De que tractém; dels actors d' avuy ó dels passats? Si tractém dels passats just fora que citessim també als antecessors dels italians que avuy se troban en Barcelona.

¡Pero que han de citar, si l' únich que han demostrat en sa lucubració, es que no coneixen ni l' a, be, cé, del teatro italiá! Diuen ells que las companyias italianas están molt protegidas en lo seu país, essent aixís que totas tenen d' emigrar per fer alguna cosa. ¿Saben per qué han vist á tants actors notables en Barcelona? Perque 'ls Rossis, las Ristoris y 'ls Salvinis guanyan en los teatros d' Italia molt menos que qualsevol aficionat sense condicions que fassi las delicias dels madrilenys.

Però basta ab lo dit, puig que no val la pena de discutir ab qui tant poch coneixement mostra del assumpto que vol tractar.

Quan los senyors Obregon y Camino hagin llegit lo repertori que 'ns han dat á coneixe los actors italians; quan hagin estudiat la seva escola; quan s' hagin enterat de lo que feyan y de com ho feyan la Ristori, en Rossi, en Salvini y altres de primera fila, allavors podrán escriure fullas que produheixin alguna impressió en lo públich. Mentres aixó no succeheixi, lo de Barcelona y nosaltres ab ell, tot reconeixent que la Marini y en Ceresa son sols astres de segona ó tercera magnitud dintre de la escola italiana, los anirém á aplaudir ab entusiasme, y deixarém als actors *célebres* castellans sols ab los firmants de la fulla, que podrán despatxarse á son gust posantlos en los núbols, y si volen mes amunt encara.

UNA MILLORA

EN LO PLÁ D' URGELL.

A conseqüencia d' un suelto que relatiu al plá d' Urgell copiarem fa poch dias, d' un diari de Madrid, habém rebut una carta d' una persona natural d' un dels pobles d' aquell plá y molt amant de son progrés y adelanto, en que 'ns explica lo que hi ha sobre 'l particular y dona alguns datos que de molt poden servir per aclarir un punt de gran utilitat per aquell país.

Fa molt temps que la Diputació provincial de Lleyda aprobá una carretera

Correspondencias

de LA VEU DE CATALUNYA.

DIARI D' UN «TURISTA» EN SUISSA.

Carta segona. (1)

Lausanne 5 d' Agost 1880.

VOLTA AL LLACH DE GINEBRA.

Avuy dematí, terminada la visita als principals monuments, m' he embarcat pera fer la volta al llach. Al punt de las onze arrencaba lo vapor del moll del Jardí Inglés, presentant al poch rato la ciutat de Ginebra en magnífica perspectiva, tota voltada de parchs y jardins ab sas superbas ó graciosas construccions, residencia d' istiu de las familias ricas de la ciutat ó de estrangers distingits atrets per la amenitat del lloch. Algunas d' aquestas possessions, com la de Rothschild, visible desde 'l llach, son veritables palaus y l' viatjer que tinga temps no se penedirá de visitarlas, pera lo qual no deixa d' haverhi facilitats com li indicarán los guias.

La cuberta del vapor, plena de gom á gom, exigeix una mirada d' atenció. S' hi parlan totes las llenguas y ab freqüencia la catalana: sense cuidar-se ningú de son vehí, reserva tothom sa curiositat pera examinar los paisatjes que se van presentant á mida que 'l vapor la via, las guias se fullejan y jugan las ulleras contínuament. Senyoras y noyas elegantment vestidas; parellas enamoradas que fan son viatge de nubis; grupos de «turistas» ab sos trajes de campanya; familias completas ab sas criaturas y sas cambreras y sos innombrables paquets y maletas; estirats inglesos, lacónichs y forts com sempre, alemanys ab sas sempiternas ulleras, francesos é italians en animadas conversas; tothom va y ve, ningú amaga sa admiració. De vegadas s' embarca á bordo algun cantador italiá ó alguna música ó concertista, generalment no vulgars, y sas notas, alegres ó melancólicas, suavisan los cops sechs del pistó de la máquina, y barrejadas ab la fumera del vapor, s' escampan per l' aire sobre las blavencas aigüas del llach.

Mentres estém encara en la estreta llengua que forma al S. O. lo Lemán y en quin fondo s' hi troba Ginebra, digüem quatre paraulas d' aquest. S' extén en forma de mitjalluna, mida 89 1/2 kilómetres de llarch, de E. á O., y 15 en lo punt de sa major entrada: sa major profunditat es de 33 1/2 metres, ab un promitj de 150, y se troba á 371 sobre 'l nivell del mar. Per son extrem S. E. reb lo Ródano, térbol y tangós, y per son extrem S. O., sota 'ls ponts de la mateixa Ginebra, lo despedeix, blau, transparent, purificat é impetuós, com si tingues pressa de mostrar sa nova vestidura. Quasi tota sa ribera meridional pertany avuy á Fransa (Saboya); la septentrional en sa major part al cantó de Vaud, y en tota ella se parla francés. Es lo mes gran dels llachs de Suissa, de tots los quals se diferencia per son hermós color blau y com quasi tots sos 26 companys, es resto de mars de las edats prehistóricas, trobantse encara cada dia en son fondo nous objectes y vestigis del período lacustre, que van enriquint los museus de Ginebra, Berna, Neuchatel, etc.

¡Alto! lo vapor atraca á la primera parada Bellevue. ¡Quin moviment, pero quin ordre! S' amarra, se posa la palanca, surten primer los uns, entran los altres; «en ronte!» xiula la máquina, esbategan las rodass, s' orienta lo rumbo y altra cop en marxa. Tot aixó pren un minut de temps. Aixís pasem Versoix, Coppet, Céligny, Nyon, Rolle, Morges, vilas totes pulidas, rialleras, plenas d' ombra, de frescor y de perfums. També las animan los recorts histórichs: Voltaire, J. J. Ronsseau, lord Byron, Necker, Mad de Stael, Joseph Bonaparte han vingut á cercar sota sas arbrebras inspiracions ó tranquilitat.

(1) Vejis la primera en lo número del diumenje passat.

á instancias d' alguns propietaris del Urgell, que surtint de Tárrega debia anar á parar á Balaguer. Molt prompte surgiren dificultats, que, com poden suposar nostres lectors, naixian en Madrit, pero perjudicaban á la provincia de Lleyda, habent sigut inútils totes quantas gestions s' han practicat per solventar los escrúpols de la gent madrilenya. En vista de la impossibilitat de tirar endevant lo primitiu projecte, y considerant la necessitat que esperimentan los pobles d' Urgell de poder relacionarse ab mes facilitat, se projectá unir las duos poblacions referidas per medi d' un tranvia de vapor, contant prompte aquest projecte molts y entusiastas partidaris, que s' feren càrrech de las ventatjas que'n reportaria y del augment de riquesa que aquest tranvia 'ls produhirá.

Duas son las líneas que per enllassar ditas poblacions de Tárrega y Balaguer poden trassarse; la una sortint de Tárrega passa per Anglessola, Barbens, Ibars, Ballvert, Ninyola y Belcaire y acaba en Balaguer; l' altra passa per Tornabons, Tarrós, Fulliola, Bulchi, Castellserá y Belcaire.

Los propietaris dels terrenos que deuria atravessar lo tranvia han ofert gratuitamente tots los que necessités la empresa, tant per lo trassat de la línea, com per la construcció d' estacions. Aixís es que la casa á la que s' habia parlat d' aquest assumpto y que s' habia compromés á estudiarlo, s' trobá prompte ab la cesió gratuita del terreno, lo qual li rebaixaba 'l cost d' una manera inesperada. Pero com aquesta cesió la fan los pobles de las duos líneas que poden trassarse, s' está estudiant quina d' ellas pot oferir mes ventatjas, tant á la casa constructora com al país en general.

Per altra part, la topografia del Urgell fa sumament fácil la explanació, puig crusaria la part mes plana d' aquell país, ahont apenas s' hi alsa la mes petita montanyeta ó colina.

Dada, donchs, la facilitat de construcció que ofereix la via, la cesió gratuita dels terrenos que deu atravessar y dels en que deuen alsarsí estacions; coneixent la gran importancia agrícola d' aquella comarca, aumentada ab las aigüas del Canal, inútil es que manifestém la nostra absoluta conformitat á aquell tranvia. Sols se necessita que 'ls pobles interessats se belluguin, que trevallin per aunar voluntats, per fer desapareixe tota classe d' obstacles que puguessen atravesarse en son camí, y que la casa constructora compregui que, ademés de las grans ventatjas que per part dels pobles se li ofereixen, te al devant un negoci molt lucratiu, per la riquesa agrícola del país. En ell s' hi cull blat en abundancia, oli y ví, habenthi hagut anys en que la cullita de rahims ha sigut tan gran, que ni lloch tenian per portarlos.

En aquestas circumstancias, ¿quí pot dubtar del gran interés que semblant projecte te per l' Urgell? ¿Cóm no oferir nostre concurs á una idea que tants adelantos presenta y tanta riquesa pot proporcionar á aquella comarca?

Ab activitat y forsa de voluntat se fa lo que s' vol; activitat, donchs, y forsa de voluntat es lo que necessitan los pobles d' Urgell per veure realisats sos desitjos.

Passat Morges, tothom se decanta á babor ¿Qué passa? Res, en la oposada riba de mitjorn, las montanyas de Saboya s' aplanan á primer terme y per curts instants, deixan veure á la esguayada lo Mont-Blanc. Miréusel, lo gegant, tot embolcallat de neul tothom li envia un saludo de admiració, mentres, rey y tot com es, humils montanyas lo tornan á tapar á nostras miradas.

Al punt de las duos s' arriba á Ouchy, estació de parada pera anar á Lausanne; pero jo he pres passatje fins á Chillon, á fi de recorre tota la ribera septentrional d' un cop. A cada punt, paralelos á n' aquesta, se veuen passar trens, puig un carril enllassa per terra tots los punts en que nosaltres aném tocant.

Al cap d' una hora y mitja som á Chillon, deixant darrera tots aqueixos pobles tant estimats dels inglesos, que n' han fet una especie de colonia estiuhenca; Lutry, Cully, Rivas, Corsier, Vevey, Clarens y Montreux, quasi en sa totalitat compostos de hotels y pensions. De clima dols, voltats com tots los de la ribera del llach de pintorescos paisatjes, ofereixen á mes ó menos altura sobre d' ell una vista superba sobre 'ls Alpes del Valais, en especial sobre la *Dent du Midi* y la *Dent de Morcles*.

Chillon! ¿Quí no l' ha vist representat ab sas negrencas torres, sas tétricas murallas emmarletadas, son pont mitj tapat pe 'ls arbres, en los mil y un grabats y pinturas que d' ell s' han fet? De dubtosa feixa, encara que probablement del sigle X, tot son aspecte recorda 'l feudalisme. Vaig baixar als subterranis, habitats un dia per tants presoners, víctimas del fanatisme ó de las guerras entre Saboya y 'ls cantons vehins: illuminats á n' aquella hora (las quatre de la tarde) per lo sol, lo cor se glassa al pensar las horas, los dias, los anys de mortal engunia que degueren passar amarrats á sos macissos pilars tants ilustres personatjes, contemplant á través dels espessos barrots de las reixas aquell cel tant blau y aquellas montanyas llunyanas que semblan acostárseli, encarnació viva de la aspiració humana envers la llibertat.

Surto; la via férrea passa al peu mateix del castell; lo cor se m' aixampla. Estém en lo sigle XIX. Dono una volta per los encontorns, miro ab horror aquell munt macís de insensible pedra, y á las 5'07 horas prenc á Veytaux-Chillon lo tren que, desfent lo camí que acabo de recorre desde Ouchy, me deixa á Lausanne, á las 6'32 horas de la tarde.

Demá parlarém de Lausanne.—A.

Madrid 9 de Agost.

Ahir nit obrí de nou al públich lo Circo-Teatro de Rivas (*Príncipe Alfonso*) estrenantse l' arreglo de una sarsuela d' espectáculo en que la lletra no val res ni la música val gayre, sent tot fet sols ab l' intent de donar una exposició de trajos; decoracions y pantorrillas.

La *Estrella d' un Xino* s' anomena lo citat arreglo del senyor Ficarra, ab colaboració potser del senyor Sala. No te argument verdader, y la lletra es en castellá xapurat. Tot se reduheix com he dit á buscar situacions pera exhibir una bonica decoració, pera que hi ballin la Emilia y Josefina Pinchiara, aquella volejant com una papallona per la escena y aquesta embelessant al públich mascle ab sa agradable sonrisa y ab sas tornejadass y finissimas formas, y per últim pera combinar en los coros y en mil jochs tots los colors de estranys trajos de lluhenta percalina. En la música hi ha algun tros escrit ab gracia pero sempre es llaugera, manifestant en tot los autors del arreglo que no han tingut altra idea que entretenir la mandra dels espectadors ocasionadas per los calors que atravessém.

Vritat es que aquí en Madrit are no pot buscarse altra cosa; perque en lo Retiro las nits que no hi ha concert se passa 'l temps sentint cantar mitxanament. En aquest teatro s' ha estrenat la sarsuela *Cibeles y Neptuno* que ve á ser una revista de Madrit sobre 'l saló del Prado. Hi ha xistes graciosos, algu-

nas ocurrencias de bon género y la música te moments felissos. Son autor, que es lo mateix de *La Almoneda del Diablo*, don Rafel Maria Liern, s'ajustat en lo llibre á las exigencias de la canícula; fa riurer, pero guardantse de impresionar massa al espectador ab fortas emocions que avuy serian insoportables. La música, que crech es del senyor Rubio, es una mica millor y á voltas consegueix obligar al públich que demani la repetició d'alguns passatjes. En l'obra hi abunda també la part decorativa com en la del Circo de Rivas.

Lo saló del Prado apareix tan brillant y bulliciós com está realment de ordinari. Joves que 's fan l'amor, busconas que 's fan las interessantas y recetadas y una munió de quitxalla que riu, corre, crida y canta. Lo públich passa la nit regularment ab los dos actes de la sarsuela, y com ni la empresa ni 'ls actors, ni 'l mateix públich s'han proposat altra cosa, tothom queda satisfet.

Espanya.

Madrid 9.—De *El Imparcial*.

Un terrible incendi que 's declará en la nit del dimecres últim en lo poble de Montehermoso, (Cáceres), reduhí á runas quatre casas, quedant extingit á las sis horas, gracias als auxilis dels vehins y de la guardia civil. Lo cabo de dita forsa y un paisá reberen graves contusions.

—Ha arribat á Cádiz lo vapor «España» procedent de Cuba, conduhint á bordo á 80 deportats y 22 desertors del exércit.

—Un d'aquets derrers dias ocorregué una sensible desgracia en una pedrera próxima á Vigo. Estant dos trevalladors fen una barrinada se despreguè de dalt una gran pedra que xafá 'l cap á un d'ells, produhintli la mort y causant graves feridas al altre. Una dona sigué també atrapada per la pedra ocasionantli la fractura de las duas camas.

De *La Correspondencia*.

Nos escriuhen de Laorre (Huesca) que una pedregada ha destruhit á n' aquells pagesos las cullitas del vi, oli y admetlla.

—Lo reo Oliva ha dirigit la mojordomia del palau una exposició elevada á SM.'l Rey demanant clemencia. Dita exposició ha sigut entrega da avuy mateix al subsecretari d'Estat pera que aquest elevat funcionari la depositi en mans del Govern.

Oficial.

Direcció de firas y festas populares de la Mercé.—*Barcelonesos*: Quant las Naciones extranjeras tractan de aprofitar los elements posibles pera activar lo moviment de la vida dels pobles, quant en lo dia es indispensable al progrés y desarrollo dels mateixos, reunir tots los esforços, compatibles ab lo benestar general, d'acort ab lo de la industria, las arts y 'l comerç; quant recentment se veu per la exposició del programa de las festas populares de Bélgica, aixís com del de las Provincias de nostra Pátria, l'esperit de vitalitat y de concordia que enllassar deu 'l género humá; no podia ni debía quedar la segona capital d'Espanya, la culta Barcelona, ressagada devant lo reto de la civilisació, de la que 's mostra tant orgulloso, y que per dret natural li correspon, sense donar evidents probas d'energia, y de son carácter emprendedor.

Reunida, donchs, la Directiva, pera celebrar las «Firas y Festas Populares de la Mercé», d'acort y ab la intervenció dels dignes senyors Regidors Delegats-interventors del Excm. Ajuntament d'aquesta ciutat, acut al bon sentit, á la illustració y al patriotisme de tots 'ls vehins de totas las classes d'aqueixa Capital, invitantlas á coadyuvar per sa part al bon éxit de las mateixas, no sols ab sos estorsos pecuniaris, sino ab los científichs y personals, que d'un modo tant nou com inusitat ha de proporcionar (segons 'ls projectes de la Junta), tants moments de recreo, com importantissims y productius capitals á la industria y al comerç; al pas que un recort impereceder d'un acte de Beneficencia que tant enaltirá á tots, y qual acte de caritat jamay s'ha negat la filantropia y sentiments de sos moradors. La Directiva acut, donchs, confiada en ella, es-

perant que tots mereixen be de nostre país, y en sa conseqüencia sortiran á la major brevetat possible las Comissions, degudament autorizadas, pera realisar la suscripció en los barris respectivus, é immediatament á sa recaudació; puig d'ella depent la realisació dels projectes presentats, aixís com també del programa general.

No omitirá la Directiva, la invitació deguda á las Naciones extranjeras que vulgan favorirnos ab sa presencia, pera que las próximas «Firas y Festas Populares de Nostra senyora de la Mercé» sian una vritat y dignas de nostra estimada Barcelona, com aixís ho espera la Directiva, que te l'honor de dirigirse al respectable públich d'aquesta capital.

Barcelona 9 d'Agost de 1880.—*La Direcció*.

Administració principal de correus de Barcelona.—*Llista de las cartas, impresos y mostrats detingudas en aquesta administració principal per falta de franquicia en lo dia de la fetxa.*

M. S. A. Cabournis (llibres), Marsella.—Bruno Gomez, Manila.—Pau Sadurni, id.—Andreu Lopez, id.—Gabriel Claret, Sabadell.—Francisco Marrugat, Sant Feliu de Llobregat.—Engeni de Dios, Vitoria, Salvador Piqué, Olta.—Josepha Saturio, Barcelona.—Cárlas Guart, idem.

Barcelona 9 d'Agost 1880.—L'Administrador principal, Lluís M. Zavaleta.

Cos de Telégrafos.—*Telégramas rebuts en lo dia de la fetxa y detinguts en dita ofissina per no trobarse á sos destinatarios.*

Cartagena. Andreu Munsech pera Costa.—Reus Llorens Ortega, Corts, 228, segon.—Valencia. Navarro, Conde Assalto, 119.—Vilafranca del Panadés. Francisco Manzano, Fonollar, 9, tenda.—Vitoria. Joseph Soler, ensanxe.—Valencia. Joan Piqué, Cárme.

Barcelona 10 d'Agost de 1880.—Lo Director de la Secció, Orestes de Mora.

Defuncions.—*Desde las 12 del 9 á las 12 del 10 de Agost.*

Casats, 2.—Viudos, 1. Solters, 2.—Noys, 13.—Abortos, 3.—Casadas, 1.—Viudas, 3.—Solteras 1.—Noyas, 9.

Naixements.—Varons 15.—Donas 14.

Comercial.

COMPANYÍA DELS FERRO-CARRILS DE TARRAGONA Á BARCELONA Y FRANSA.

Relació de las expedicions despatxadas en Port-Bou ab destino á Barcelona lo dia 10 d'Agost de 1880.

Lyon, balas seda á Serra.—Marsella, metall á Amigó.—Id., id. á Ceta Font.—Lyon, id. á Amigó.—Tolosa, volaferia á Serra.—Paris, mostrás á Friguat.—Perpinyá, novetats á Lluís Quer.—Marsella, Sangoneras á Torres.—Beriers, metall á Pech.—Paris, mostrás á Torcuato Falp.—Id. varios á Girona.—Lyon, Cartró á Escuder y Companyia.—Sant Fons, sal sosa á Schitimberk.—Burdeos, guano á Sunyer y Companyia.—Marsella, pells á Benoit.—Petit Croix, maquinaria á Ferrer y Companyia.—Port-Bou, paper á Aguilar.—Id., fusta á Verdager.—Id., órgano á M. Navas.—Id., vi á Mas.—Id., varios á Ribas.—Id. botons á Falp.—Id., instruments á Solá.—Id., tripa á Sins Dotrez.—Id., mostrás á Forcada.

PORT DE BARCELONA

Embarcacions entradas en lo dia de ahir

De Cullera llaud Angeles ab arrós.
De la Habana y Santander vapor José Baró ab cárrech general.
De Liverpool y escalas vapor Nieta ab efectes.
Americana.—De Nova-York y escalas corbeta Investigador ab petróleo.
De Leith corbeta inglesa Preston ab carbó
De Marsella bergantí goleta José Maria ab cotó.
De Sevilla balandra Sebastian ab blat.
De Mahé balandra Juanito ab blat.
Además 3 barcos menors ab carbó.

Despatxadas

Pera Cette vapor francés Adela ab efectes.
Id. Lóndres vapor Roelas.
Id. Liverpool vapor Nieta.
Id. Cette vapor Correo de Cette.
Id. Tarragona vapor Cámara.
Además 9 barcos menors ab efectes.

Sortidas del 10.

Pera Cette vapor alemá Alert.
Id. Liverpool vapor Campeador.
Id. Buenos Ayres polacra goleta Guadalupe.

TELÉGRAMAS COMERCIALS.

Liverpool 9 Agost de 1880,
Vendas de cotó, 8000 balas.
Disponibile sens variació.
A entregar sostingut.
Nova-York 8 d'Agost.
Cotó 11 gr16 oro.
Arribos 2000 balas en 1 dias.

CAMBIS CORRENTS

DONATS PER LA JUNTA DE GOVERN DEL COLLEGI DE CORREDORS REALS DE COMERS DE LA PLASSA DE BARCELONA LO DIA 10 DE AGOST DE 1880.

Lóndres, 90 d. fetxa, 48'10 per 5 ptas.
Paris, 8 d. vista 5'01 p. per id.
Marsella, 8 d. vista, 5'01 p. per id.

8 DIAS VISTA.		DIAS VISTA	
Albacete.	1 dany.	Málaga.	3'1dany
Alcoy.	3'4 »	Madrid.	3'8 »
Alicant.	3'4 »	Murcia.	7'8 »
Almeria.	3'4 »	Orense.	1 3'8 »
Badajos.	7'8 »	Oviedo.	7'8 »
Bilbau.	3'4 »	Palma.	3'4 »
Búrgos.	1 1'4 »	Palencia.	1 »
Cádiz.	5'8 »	Pamplona.	7'8 »
Cartagena.	5'8 »	Reus.	1'2 »
Castelló.	3'4 »	Salamanca.	1 »
Córdoba.	1'2 »	San Sebastia.	3'4 »
Corunya.	1 »	Santander.	5'8 »
Figuera.	5'8 »	Santiago.	1 »
Girona.	5'8 »	Saragossa.	5'8 »
Granada.	3'4 »	Sevilla.	1'2 »
Hosca.	1 »	Tarragona.	3'8 »
Jeres.	5'8 »	Tortosa.	3'4 »
Lleyda.	5'8 »	Valencia.	5'8 »
Logronyo.	1 »	Valladolid.	7'8 »
Lorca.	1 »	Vigo.	3'4 »
Lugo.	1 1'4 »	Vitoria.	1 »

EFFECTES PUBLICHS.

Tit. al port. del deute cons. int. 19'72 1'2 d. 19'77 1'2 p.
Id. id. exterior em. tot. 20'50 d. 20'60 p.
Id. id. amortisable interior, 39'25 d. 39'50 p.
Ob. pera sub. á fer-car. de totas em. 40'15 d. 40'35 p.
Id del Banch y del Tesor. série int. 99'35 d. 99'65 p.
Id. id. exterior, 99'50 d. 100' p.
Id. Tesor sobre prod. de Aduanas, 98'50 d. 99' p.
Id. del Tesor Isla de Cuba 91'40 d. 91'60 p.
Bonos del Tesor 1.ª y 2.ª série 98'65 d. 99' p.
Accions del Banch hispano colonial, 133'25 d. 133'50 p.

ACCIONS.

Banch de Barcelona, 143'50 d. 'p.
Societat Catalana General de Crèdit, 189' d. 190' p.
Societat de Crèdit Mercantil, 39' d. 39'50 p.
Real Comp. de Canalisació del Ebro, 12'90 d. 13' p.
Ferro-carril de B á Fransa, 119' d. 119'25 d.
Id. Tarrag. á Martorell y Barcelona, 184'25 d. 185' p.
Id. Nort d' Espanya, 71' d. 71'25 p.
Id. Medina del Campo á Samora y de Orense á Vigo 68'25 d. 68'50 p.
Id. Valls á Vilanova y Barcelona, 48' d. 48'50 p.

OBLIGACIONS.

Empréstit Municipal, 100' d. 100'51 p.
Ferro-carril de Barc. á Saragossa, 104'75 d. 105' p.
Id. id. id.—Série A.—58'75 d. 59' p.
Id. id. id.—Série B.—59'50 d. 60' p.
Fer-car. Tarrag. á Barc. y Fransa, 105'90 d. 106' p.
Id. Tarragona á Martorell y Barcelona y de Barcelona á Girona, 101'75 d. 102' p.
Id. Barc. á Fransa per Figueras 61'50 d. 61'75 p.
Id. Minas S. Joan de las Abadessas, 92'15 d. 92'35 p.
Id. Grau de Valencia á Almansa, 48'15 d. 48'35 p.
Aguas subterráneas del Llobregat, 85' d. 86' p.
Canal d' Urgell, 49'25 d. 50' p.

COTISACIÓ oficial de las Bolsas de Madrid, Paris y Lóndres, del dia 10 d'Agost de 1880.

Madrid. Renta perpet. int. al 3 p. % 19'75
» » ext. al 3 p. % 20'65
Deuda amort. ab interés de 2 p. % int. 39'75
Bonos del Tesor de 2,000 rals. . . . . 99'00
Oblig. del Banch y Tesor, série int. 100'40
d. del Tesor sobre prod. de Aduanas 100'00
d. generals per ferro carrils. . . . . 40'15
Paris. 3 p. % consolidat francés. . . . . 85'35
Lóndres. 3 p. % consolidat inglés. . . . . 98'3116
FELEGRAMAS particulars de las Bolsas de Madrid, Paris y Lóndres:
Madrid.—Consolidat interior. . . . . 19'75
Subvencions. . . . . 40'20
» Amortisable. . . . . 39'70
» Bonos. . . . . 98'00
Paris.—Consolidat interior. . . . . 18'37
» » exterior. . . . . 19'31

BOLSÍ. (Segons nota de la casa *Espinach*).—A las deu de la nit quedava lo Consolidat á 19'77 1'2 diner y 19'80 y paper.

SECCIÓ DE ANUNCIS

Marca de la fàbrica.

CALSAT A MÁQUINA.

BARATURA SENS IGUAL. — Carrer de la Fusteria, 5. Botinas pera caballer de 7 pessetas, y mitja á 12. — Id. pera senyora de 6 á 13. Tot lo calsat portará estampada en la sola la marca de fàbrica.

CASA DE BANYS

d'aygua dolça, desde 3 rals ab abono. Carrer de Vifredo, número 8, segona cantonada del carrer de Ponent.

CONSULTA

MÉDICA del Dr. CRUZET, de 10 á 12 y de 5 á 6. Enfermetats del ventrell, pit, herpes y escrofulosas. Boters, 1, segon.

ZARZAPARRILLA DEL DOCTOR BORRELL.

Lo millor depuratiu y atemperant de la sang. Preu, 4 rals l' ampolla. Botiga de 'n Borrell, carrer Nou de la Rambla, 52, cantonada á la de Sant Ramon.

SOLUCIÓ CASES

de clorhidro fosfato de cals.

Unica aprobada y recomenada, per la Real Academia de Medicina y demás corporacions mélicas, que la recomanan eficament com 'l mes poderós dels reconstituyents, pera los casos de debilitat general, clorosis, raquitisme, tisis, falta de appetit, etc., sustituhint ab ventaja á la de Coire.—Al por major Senyors Aviñó y Cases, plassa de la Llana, 11.—Barcelona.

CONSULTA

del Doctor Vidal Solares de las facultats de Medicina de Madrid y Paris.—Especialista en las enfermetats dels noys y de las donas.—Antich metje extern per oposició dels Hospitals següents de Paris: Pitié dedicat al tractament de las malalties de la matris; Entants Malades ó casa de criaturas malaltas y Des Cliniques dedicat á las donas embarasadas y paridas.—Rep de 2 á 5: los dias festius de 9 á 11 del dematí.—Carme, 3, principal.

VIATJE**DEL XINO DAGAR-LI-KAO**

PER LOS PAISSOS BARBAROS

d' Europa, Espanya, Fransa, Inglaterra y altres,

TRADUHIT DEL XINO AL CASTELLÁ

PER

L' ERMITÁ DE LAS PEÑUELAS

PREU: DUAS PESSETAS.

Se ven: Barbará, 19, segon, BARCELONA.

S' admeten anúncis mortuoris á preus convencionals per aquest «Diari». Hi ha una vinyeta especial pera 'ls que 'n vulgan.

FÀBRICA DE OBJECTES TORNEJATS

DE BANYA Y FUSTA

DE

BENET RIERA Y PENOSA.

TORELLÓ.

Gran depòsit de brocals, tinters, panillos, canonets d' agullas, gots y demás objectes de torneria.
Pera las demandas dirigirse á casa Sitjar-Torelló.

PROCESOS CELEBRES

de tots los paissos baix la direcció de

D. JOSEPH LARIBAL

Edició ilustrada, á quartillo de ral la entrega. Se reparteixen las entregas 3, 4, 5 y 6.

Se suscriu y's reparteixen prospectes en la libreria de 'n Manero, carrer de la Lleona, 13.

VENDA

Se ven una prempsa, ab cargol de fusta, per un preu sumament módich. Carrer Nou de la Rambla número 69, interior. (Taller de Tintoreria.)

SOLUCIÓ AGUILAR de clorhidro fostet de cal, preparap8 exactament eom la solució Coire. Pot 10. rals | Farmàcia Aguilar, Rambla del Centro 37.

DIARI CATALÀ

Suspès per sentència del Tribunal d'Imprenta, tornarà á apareixer lo dia 29 del present mes.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

En Barcelona 5 rals al mes. Fora, trimestre, 20 rals.

Redacció y Administració, carrer de Fernando, 32, primer, ahont s'admeten suscripcions y anuncis.

TELEGRAMAS.

Exterior.

Darrers telégramas dels diaris estranjers.

Russia y Xina.—Per mes que 'ls preparatius belicosos de la primera d'aquestas potencies hagin sigut fets en gran escala y sian en gran número 'ls barcos de guerra que ha enviat al Océa Pacífich, es creencia general que 'l govern de Sant Petersburg proposará al de Pekin resoldre las dificultats que s'han originat entre las duas potencies per medi d'un arbitratje internacional, com se feu entre la Inglaterra y 'ls Estats-Units en la qüestió del Alabama.

Fransa y 'l Vaticá.—Moltas son las versions que s donan á la sortida de Roma del embaixador francès, M. Despréz. Suposan alguns que la seva despedida es sols per uns 15 dias y per motius de salut; mentres que altres suposan que no tornarà á son puesto, per la tirantés de relacions entre 'l govern francès y la cort de Roma, que está preparant una encíclica relativament á la expulsió dels jesuïtas y á la actitud que se li atribueix respecte á las demás congregacions no autorisadas.

Telégramas particulars

Madrid 10, á las 2'15 matí.—La *Gaceta* publica los decrets nomenant magistrats de las Audiencias de las Palmas als senyors Cadenas y Ruiz Crespo, y una Real ordre disposant que s proveheixi per oposició la càtedra de química industrial, vacant en la Escola de ingenyeres industrials de Barcelona.

Bolsí sens operació.

Madrid 10, á las 11'15 matí.—Es probable que lo dissapte se reuneixin en Sant Sebastiá los senyors Sagasta, general Martínez Campos y Alonso Martínez, á fi de decidir sobre la protesta que las oposicions se proposan presentar ab motiu del Real decret en que fixa lo ceremonial que ha de observarse ab ocasió del part de S. M. la Reina. Se creu

que hi assistiran á dita reunió los general Jovellar y Concha.

Demá's celebrarà una reunió convocada per lo senyor Martos, pera tractar definitivament de la organizació del partit y de la conducta que aquest ha de observar en las próximas eleccions provincials.

Madrid 10, á las 11'45 matí.—En virtut de una ordre del arquebisbe de Toledo ha cessat la polémica que sostenian *El Fenix* y *El Siglo Futuro*.

Ha sigut posat en capella Alvarez Oliva.

Madrid 10, á las 5'15 tarde.—Segons telégrama rebut de Filipinas, ahir fondejá en Manila lo vapor correu «Valencia.»

Se ha firmat en Lisboa lo conveni de propietat literaria entre Espanya y Portugal.

Bolsa.—Consolidat, 19'80.—Bonos, 99'00.—Subvencions, 40'15.

Madrid 10, á las 5'30 tarde.—*Londres.*—L'emir rebel Ayonbkan s troba á distancia tan sols de sis millas de Candahar, qual guarnició inglesa conta ab queviures pera dos mesos.

Lord Granville ha declarat que mantindrà l'acort establert per las grans potencies respecte de Turquia, cooperant á una acció comú ab lo fi de impedir graves complicacions ulteriors.

Madrid 10, á las 6'45 tarde.—Un telégrama del general Blanco rebut avuy, detalla 'l fet de la presentació de Calixto García y Fonseca, dihent que s presentaren despullats, famolenchs y descalsos. En lo correu del 15 del actual seran embarcats pera la Península.

Madrid 10, á las 7 nit.—S' anuncia la próxima aparició de un manifest del senyor Castelar excitant als possibilistas, als progressistas democrátichs y als fusionistas á acudir á la lluyta electoral.

S'ha prohibit á la germandat de la Pau y Caritat tocar la campaneta pe 'ls carrers.

Madrid 10, á las 8'20 nit.—Pera 'l dissapte es esperada la mare de la Reina.

La reina mare arribará lo 18.

Ha sigut nomenat interventor de la aduana de Barcelona lo senyor Leon Lopez de Lerena.

Han sigut declarats cessants 22 empleats de las oficinas de la Deuda.

Lo ex-ministre senyor Camacho ha sigut nomenat president de la nova Junta de la Deuda.

Madrid 10, á las 9'30 nit.—Se ha firmat lo real decret convocant á eleccions pera diputats provincials, que s verificaran en los dias 5, 6, 7 y 8 de Setembre.

Se projecta celebrar un concili en Trento.

Paris 10, á las 10'50 nit.—Per lo cable.—Han celebrat una entrevista molt cordial en Ischi los emperadors de Alemania y Austria.

En un banquet que lo Círcul Comercial de Cherburgo ha ofert á la premsa republicana Mr. Gambetta, que va assistirhi, al contestar á los brindis que li dedicaren, posá de manifest la solidaritat que existeix entre las forsas totas de la democracia, afeigint que no obeheix á un esperit belicos aqueix cult que sent lo país per l' exercit, sino al desitx de reintegrar á la Fransa en lo puesto que en lo mon havia ocupat. «Aquest es lo ideal que fa palpitar nostros cors,—ha dit— ideal no sangrent, sino que consisteix en voler conservar integro lo que á Fransa queda.»

Aquestas paraulas de Mr. Gambetta li han valgut una ovació indescriptible.

BUTLLETI METEOROLOGICH

DEL DIA D' AHIR.

(Servey especial de LA VEU DE CATALUNYA)

Barómetro reduhit á 0 graus á las 9 matí.	759.188
Termometro cent. á las 9 matí.	24.9
Humitat relativa á las 9 matí.	77.0
Tensió del vapor d' aygua á las 9 matí.	18.1
Temperatura máxima á l' ombra durant las 24 horas anteriors.	25.8
Temperatura mínima á l' ombra durant las 24 horas anteriors.	22.7
Termometro á	
Máxima.	37.6
S. y Serena. (Mínima.	21.8
Vent dominant.—Llevant 0, 1.	
Estat del Cel, 3. Cu.	

NOTAS. Los núvols pendrán la denominació de *Ci* (*Cirrus*) los que afectan la forma del filaments ó cot-fluix; *St.* (*Stratus*) los que tenen la forma de barras ó faixas; *Cu.* (*Cumulus*) los que tenen la forma de torras balas de cotó ó grans aglomeracions, y *Ni.* (*Nimbus*) quant 'l núvol es de una mateixa tinta negra ó cendrosa, es á dir: los núvols de pluja y vent. Las diferents formas combinadas, se denominan respectivament: *Ci-St.*, *St-Ci.*, *Ci-Cu.*, *Cu-Ci.*, *St-Cu.*, y *Cu-St.*

La part despejada del Cel s' expressará ab los deu primers números.

Los vents en catalá son N (Tramontana), NE (Garçal), E (Llevant), SE (Xaloch), S (Mitjorn), SO (Lla-veig), O (Ponent), y NO (Mastral); quals abreviacions son: T, G, Lnt, X, Mit, Lla, P, y Mas.

La forsa del vent s' expressará ab los números desde 0 calma, al 5 huracá.

Imprenta de «La Renaixensa», Xuclá, 13.